

Міністерство освіти і науки України

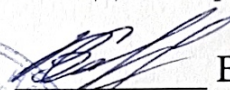
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра цивільно-правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету

 Віталій СЕРЬОГІН

«28» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОХОРОНЮВАНИЙ ЗАКОНОМ ІНТЕРЕС У ПРИВАТНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ

рівень вищої освіти - третій (освітньо-науковий)

галузь знань - D Бізнес, адміністрування та право

спеціальність - D8 Право

освітня програма - Право

вид дисципліни - за вибором

факультет - юридичний

2025 / 2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою юридичного факультету

28 серпня 2025 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Гужва А.М., к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін юридичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін юридичного факультету

Протокол від 26 червня 2025 року, № 19

Завідувач кафедри
цивільно-правових дисциплін У Олена УСТИМЕНКО

Програму погоджено с гарантом освітньо-наукової програми «Право» третього (освітньо-наукового) рівня освіти

Гарант освітньо-наукової програми «Право» третього (освітньо-наукового) рівня освіти

 А Ж Олександр ЖИТНИЙ

Програму погоджено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол від 28 серпня 2025 року, № 1

Голова методичної комісії
юридичного факультету З Ганна ЗУБЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Охоронюваний законом інтерес у приватному праві України» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії у галузі права за третім (освітньо-науковим) рівнем за спеціальністю D8 Право.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є досягнення всебічного глибокого розуміння та засвоєння студентами сутності та природи інтересу в приватно-правовій сфері, норм та принципів здійснення, охорони та захисту інтересу в приватному праві в сучасних умовах інтеграції національного законодавства із законодавством Європейського Союзу.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є визначення та аналіз правових проблем, формування та обґрунтування правових позицій та застосування отриманих знань у практичних ситуаціях.

1.3. Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин – 90 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
денна форма навчання	заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
4-й	4-й
Лекції	
16 год.	8 год.
Практичні, семінарські	
16 год.	4 год.
Лабораторні	
Самостійна робота, у тому числі	
58 год.	78 год.
Індивідуальні завдання:	

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна:

ІК -Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері права, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

ЗК01. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ЗК03. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

ЗК04. Здатність усно і письмово презентувати результати власного наукового дослідження українською та іноземною мовами, глибоко розуміти іншомовні наукові та професійні тексти за напрямом досліджень.

ЗК05. Здатність вести наукову дискусію та спір, відстоювати власні погляди в максимально ефективній, переконливій, коректній і тактовній формі, інтелектуальна чесність

і вміння працювати з критикою.

СК3.01. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання цивільно-правових інститутів та явищ та висвітленні їх при викладанні дисциплін цивільно-правового спрямування.

СК3.02. Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження цивільно-правових явищ і процесів, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.

СК3.03. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність, викладати дисципліни цивільно-правового спрямування на високому теоретичному й методичному рівні.

СК3.04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері цивільно-правових, сімейних, міжнародно-правових відносин та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності.

СК3.05. Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем з точки зору цивільного права і процесу, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації.

СК3.06. Здатність здійснювати експертну діяльність у сфері права, тлумачити здійснювати наукове тлумачення нормативно-правових актів в сфері регулювання цивільних, міжнародних, сімейних відносин, надавати рекомендації щодо їх удосконалення.

СК3.07. Здатність виявляти нові інституційні етичні виклики та етичні виклики в житті суспільства і пропонувати для них правові механізми розв'язання з точки зору цивільного права та процесу.

СК3.08. Здатність до міжнародної науково-педагогічної мобільності за цивільно-правовим профілем.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна:

ПРН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.

ПРН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми права державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

ПРН03. Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.

ПРН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.

ПРН05. Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного наукового інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу передових концептуальних і методологічних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики.

ПРН08. Розробляти, реалізовувати та здійснювати управління науковими та інноваційними проєктами, які дають можливість створювати законопроєктну та правозастосовну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні правові проблеми з урахуванням етичних, соціально-управлінських, соціально-економічних, екологічних та духовно-культурних аспектів, забезпечувати реєстрацію прав інтелектуальної власності щодо наукових результатів.

ПРН10. Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.

ПРН11. Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та

права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах.

ПРН14. Застосовувати на постійній основі деонтологічні правила і керівні принципи наукових досліджень в галузі права з урахуванням таких аспектів, як необхідність дотримання авторських прав, недоторканності приватного життя, професійної таємниці та належних дослідницьких практик тощо.

ПРН15. Формулювати і вирішення завдань, які виникають під час науково-дослідницької і науково-педагогічної діяльності, що потребують поглиблених професійних знань.

1.8. Пререквізити: Теорія права та держави. Цивільне право (загальна частина). Цивільне право (особлива частина). Господарське право. Цивільний процес. Господарський процес.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретико-методологічні основи охорони інтересу в приватному праві України

Тема 1. Загальна характеристика інтересу в філософсько-соціальному вимірі

«Інтерес» як філософська категорія. «Інтерес» та «потреба» у філософії. Формування поняття «інтерес» у філософії. Об'єктивна та суб'єктивна сторона інтересу. Психологічний та соціологічний аспекти розуміння «інтересу». «Інтерес» та «потреба» у психології і соціології. Формування поняття «інтерес» у психолого-соціологічному аспекті. Характерні ознаки інтересу в психологічному аспекті. «Інтереси» в економічній науці. Загальні підходи до розуміння «інтересу» в економічному аспекті. Загальна характеристика інтересу в сучасній політичній науці. «Інтерес» та «потреба» в економічній науці. Формування поняття «інтерес» в економічному аспекті. Ознаки політичного інтересу. Класифікація політичних інтересів.

Тема 2. Інтерес у публічному і приватному праві. Приватні та публічні інтереси

Співвідношення права та інтересу, їх взаємозалежність і взаємообумовленість. Деталізації існування інтересів у правовому полі. Співвідношення приватного та публічного права. Критерії розподілу на приватне і публічне право. Ретроспектива розподілу приватного та публічного права в цивільно-правовій науці. Сучасний стан наукових позицій щодо розподілу права на приватне та публічне. Визначення поняття «публічний інтерес». Прояв публічного інтересу в законодавстві. Національний, державний, суспільний, регіональний (муніципальний) як види публічного інтересу. Лобіювання та публічний інтерес. Конститутивні ознаки приватного охоронюваного законом інтересу. Види приватного інтересу. Узгодження приватного та публічного інтересу.

Розділ 2. Окремі питання охоронюваного законом інтересу в приватному праві України

Тема 3. Історія формування інтересу як правової категорії у приватному законодавстві

Категорія «інтерес» в роботах мислителів Стародавньої Греції та Китаю. Приватний інтерес в римському праві. Забезпечення майнових інтересів чужоземців в римському праві. Інтерес в договірних зобов'язаннях та при деліктах в римському праві. Наукова думка Середньовіччя та інтерес. Інтерес в міському та канонічному праві. Інтерес в роботах мислителів періоду Відродження та Нового часу. Категорія інтересу у французькому та німецькому праві. Категорія інтересу в працях науковців новітнього часу. Інтерес та розвиток вітчизняного законодавства. Розвиток категорії інтерес у вітчизняному законодавстві за Радянського періоду.

Тема 4. Поняття і система інтересів у приватному праві

Сутність і ознаки охоронюваного законом інтересу в приватному праві. Співвідношення інтересу та суб'єктивного права. Поняття охоронюваного законом інтересу в приватному праві. Законний інтерес та юридичний обов'язок. Ознаки законного інтересу. Ознаки охоронюваного законом інтересу визначені Конституційним Судом. Охоронювані законом інтереси в приватному праві. Становлення поняття охоронювані законом інтереси науки цивільного права. Система охоронюваних законом інтересів у приватному праві. Кібернетичні і синергетичні підходи до вивчення системи інтересів у приватному праві. Принципи включення інтересів до системи охоронюваних законом інтересів. Класифікації охоронюваних законом інтересів у цивільному праві.

Тема 5. Захист охоронюваних законом інтересів у приватному праві

Форми та засоби захисту охоронюваного законом інтересу в приватній сфері. Окремі способи захисту інтересу в приватній сфері. Визнання права. Припинення дії, яка порушує право або охоронюваний законом інтерес. Відновлення становища, яке існувало до порушення права або охоронюваного законом інтересу. Примусове виконання обов'язку в натурі. Відшкодування збитків та інші способи відшкодування майнової шкоди. Відшкодування моральної (немайнової) шкоди. Визнання незаконними рішення, дій чи бездіяльності органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб. Захист цивільних інтересів Президентом України, органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим або органами місцевого самоврядування. Захист охоронюваних законом інтересів нотаріусом. Самозахист інтересу в приватній сфері. Зміна або припинення правовідношення.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб.	інд.	с.р.		л	с	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теоретико-методологічні основи охорони інтересу в приватному праві України												
Тема 1. Загальна характеристика інтересу як соціального явища	15	2	2			11	32	2	2			15
Тема 2. Інтерес у публічному і приватному праві. Приватні та публічні інтереси	15	2	2			11	30	2				15
Разом за розділом 1	30	4	4			22	62	4	2			30
Розділ 2. Окремі питання охоронюваного законом інтересу в приватному праві України												
Тема 3. Історія формування інтересу як правової категорії у приватному законодавстві	19	4	4			11	32	2	2			15
Тема 4. Поняття і система інтересів у приватному праві	19	4	4			11	28	2				15
Тема 5. Захист охоронюваних законом інтересів у приватному праві	22	4	4			14	28					18
Разом за розділом 2	60	12	12			36	88	4	2			84
Усього годин	90	16	16			58	90	8	4			78

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Загальна характеристика інтересу в філософсько-соціальному вимірі	2 (2)
2.	Інтерес у публічному і приватному праві. Приватні та публічні інтереси	2
3.	Історія формування інтересу як правової категорії у приватному законодавстві	4 (2)
4.	Поняття і система інтересів у приватному праві	4
5.	Захист охоронюваних законом інтересів у приватному праві	4
	Разом	16 (4)

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Загальна характеристика інтересу в філософсько-соціальному вимірі (опрацювання додаткової літератури за темою)	11 (15)
2.	Інтерес у публічному і приватному праві. Приватні та публічні інтереси (опрацювання додаткової літератури за темою)	11 (15)
3.	Історія формування інтересу як правової категорії у приватному законодавстві (опрацювання додаткової літератури за темою)	11 (15)
4.	Поняття і система інтересів у приватному праві (опрацювання додаткової літератури за темою)	11 (15)
5.	Захист охоронюваних законом інтересів у приватному праві (опрацювання додаткової літератури за темою)	14 (18)
	Разом	58 (78)

6. Індивідуальні завдання

Не передбачені навчальним планом.

7. Методи навчання

Застосовуються три групи методів навчання:

1. словесні – описове розкриття навчального матеріалу, пояснення сутності відповідного явища, поняття, процесу, інструктаж щодо особливостей застосування окремих норм, перевірка рівня самостійного опрацювання навчального матеріалу тощо;
2. наочні – демонстрація схем, таблиць, малюнків (за наявності);
3. практичні – формування вмінь і навичок оперування правовими категоріями, застосування правових норм та використання набутих знань при проведенні семінарських занять.

8. Методи контролю

Поточний контроль проводиться на всіх видах аудиторних занять протягом семестру. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового контролю на семінарських заняттях, лекціях, у формі колоквиуму, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі комп'ютерного тестування тощо.

Підсумковий контроль проводиться в форматі заліку.

Студента допускають до складання семестрового підсумкового контролю за умови набрання ним мінімум 10 балів. Максимальна сума балів, яку може набрати студент при

складанні екзамену з навчальної дисципліни, складає 40. Максимальна сума балів, які може набрати студент при вивченні навчальної дисципліни, складає 100.

Перелік питань до підсумкового контролю

1. «Інтерес» як філософська категорія.
2. «Інтерес» та «потреба» у філософії.
3. Формування поняття «інтерес» у філософії.
4. Об'єктивна та суб'єктивна сторона інтересу.
5. Психологічний та соціологічний аспекти розуміння «інтересу».
6. «Інтерес» та «потреба» у психології і соціології.
7. Формування поняття «інтерес» у психолого-соціологічному аспекті.
8. Характерні ознаки інтересу в психологічному аспекті «Інтереси» в економічній науці.
9. Загальні підходи до розуміння «інтересу» в економічному аспекті.
10. Загальна характеристика інтересу в сучасній політичній науці. «Інтерес» та «потреба» в економічній науці. Формування поняття «інтерес» в економічному аспекті.
11. Ознаки політичного інтересу. Класифікація політичних інтересів.
12. Співвідношення права та інтересу, їх взаємозалежність і взаємообумовленість. Деталізації існування інтересів у правовому полі.
13. Співвідношення приватного та публічного права.
14. Критерії розподілу на приватне і публічне право.
15. Ретроспектива розподілу приватного та публічного права в цивільно-правовій науці.
16. Сучасний стан наукових позицій щодо розподілу права на приватне та публічне.
17. Визначення поняття «публічний інтерес».
18. Прояв публічного інтересу в законодавстві.
19. Національний, державний, суспільний, регіональний (муніципальний) як види публічного інтересу.
20. Лобіювання та публічний інтерес.
21. Конститутивні ознаки приватного охоронюваного законом інтересу.
22. Види приватного інтересу.
23. Узгодження приватного та публічного інтересу.
24. Категорія «інтерес» в роботах мислителів Стародавньої Греції та Китаю.
25. Приватний інтерес в римському праві.
26. Забезпечення майнових інтересів чужоземців в римському праві.
27. Інтерес в договірних зобов'язаннях та при деліктах в римському праві.
28. Наукова думка Середньовіччя та інтерес.
29. Інтерес в міському та канонічному праві.
30. Інтерес в роботах мислителів періоду Відродження та Нового часу.
31. Категорія інтересу у французькому та німецькому праві.
32. Категорія інтересу в працях науковців новітнього часу.
33. Інтерес та розвиток вітчизняного законодавства.
34. Розвиток категорії інтерес у вітчизняному законодавстві за Радянського періоду.
35. Сутність і ознаки охоронюваного законом інтересу в приватному праві.
36. Співвідношення інтересу та суб'єктивного права.
37. Поняття охоронюваного законом інтересу в приватному праві.
38. Законний інтерес та юридичний обов'язок.
39. Ознаки законного інтересу.
40. Ознаки охоронюваного законом інтересу, визначені Конституційним Судом.
41. Охоронювані законом інтереси в приватному праві.
42. Становлення поняття охоронювані законом інтереси науці цивільного права.

43. Система охоронюваних законом інтересів у приватному праві.
44. Кібернетичні і синергетичні підходи до вивчення системи інтересів у приватному праві.
45. Принципи включення інтересів до системи охоронюваних законом інтересів.
46. Класифікації охоронюваних законом інтересів у цивільному праві.
47. Форми та засоби захисту охоронюваного законом інтересу в приватній сфері.
48. Окремі способи захисту інтересу в приватній сфері.
49. Визнання права. Припинення дії, яка порушує право або охоронюваний законом інтерес.
50. Відновлення становища, яке існувало до порушення права або охоронюваного законом інтересу.
51. Примусове виконання обов'язку в натурі.
52. Відшкодування збитків та інші способи відшкодування майнової шкоди. Відшкодування моральної (немайнової) шкоди.
53. Визнання незаконними рішення, дій чи бездіяльності органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб.
54. Захист цивільних інтересів Президентом України, органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим або органами місцевого самоврядування.
55. Захист охоронюваних законом інтересів нотаріусом.
56. Самозахист інтересу в приватній сфері. Зміна або припинення правовідношення.

9. Схема нарахування балів

Загальна кількість балів – 100.

Кількість балів за екзамен – 40.

Кількість балів протягом семестру – 60:

Кількість балів за відповіді на семінарських заняттях $\sum 60 = 60$:

Формула обчислення

$$\sum 60 = \frac{\sum 1}{\sum 2} \times 8 \text{ (вісім)}$$

Примітка:

$\sum 60$ – сума максимальної кількості балів

$\sum 1$ – сума балів, що отримав студент за відповіді на семінарських заняттях.

$\sum 2$ – кількість семінарських занять протягом семестру.

8 – коефіцієнт

Поточний контроль	Разом	Залік	Сума
T1-T5			
$\sum 60$	60	40	100

За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою навчальної дисципліни, студент може отримати до 10 додаткових (заохочувальних) балів.

Відповідь на семінарському занятті – **1-5 балів.**

Критерії оцінювання усної відповіді

Поточний контроль здійснюється, зокрема, у формі опитування та перевірки результатів виступів на семінарських та практичних заняттях в п'ятибальній шкалі оцінок.

5 балів ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом усього практичного заняття;
- дає повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами з доктринальних джерел та посиланням на чинне законодавство;
- все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються;
- правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

4 бали ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом практичного заняття;
- дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег;
- недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

3 бали ставиться за наступних умов:

- студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;
- в цілому виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає помилки і усвідомлює їх тільки після вказівки викладача;
- відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, причому відповіді нечіткі;
- не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається;

2 бали ставиться за наступних умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача;
- студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її;
- викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.

1 бал ставиться за наступних умов:

- студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача;
- виявляє нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

Критерії оцінювання залікової роботи

Залікова робота виконується у письмовій формі та складається із 40 тестових завдань. Кожне тестове завдання має варіанти відповідей, тільки один з яких є правильним; за кожну правильну відповідь нараховується один бал.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
90–100	зараховано
70-89	зараховано
50-69	зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Гнилицький М. А. Гносеологічний і соціальний зміст категорії «інтерес»: дис. ... канд. філософ, наук; Харківський державний університет. Х., 1970. 174 с.
2. Психологічна енциклопедія / авт.-упоряд. О. М. Степанов. К.: Академвидав, 2006. 422 с.
3. Шапар В. Сучасний тлумачний психологічний словник. Х.: Прапор, 2005. 640 с.
4. Венедіктова І. В. Методологічні засади охоронюваних законом інтересів у приватному праві: монографія. Х. : Нове Слово, 2011. 260 с
5. Вінник О.М. Публічні і приватні інтереси в господарських товариствах: проблеми правового забезпечення. Монографія. К.: Атіка, 2003. 352с.
6. Завальна Ж.В. Договірна форма узгодження інтересів. *Підприємництво господарство та право*. 2007. № 10. С. 35-38.

Допоміжна література

1. Підлубна Т. М. Право на захист цивільних прав та інтересів : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. 12.00.03.; Ін-т держави і права імені В. М. Корецького. К., 2009. 20 с.
2. Лихова С. Законні інтереси дітей та підопічних осіб як об'єкт кримінально-правової охорони: теоретико-правовий аспект. С. Лихова, С. Морозюк. *Вісник прокуратури*. 2008. № 8. С. 58-59.
3. Гужва А.М. Проблема визначення категорії «інтерес» у цивільному праві. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції студентів та аспірантів «Проблемні питання цивільного та господарського права», (16 лют. 2007 р., м. Харків) / Харк. нац. ун-т. ім. В.Н. Каразіна. Х., 2007. С. 375-377.
4. Гужва А.М. Деякі аспекти правової природи інтересу в цивільному праві. *Південноукраїнський правничий часопис*. Одес. юрид. ін-т. Харк. нац. ун-ту внутр. справ. 2007. № 3. С. 111-114.
5. Гужва А.М. Співвідношення інтересу і збитків за римським правом. Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОН України, Одес. нац. юрид. акад. Одеса: Юрид. літ., 2008. Вип. 41. С. 184-190.
6. Гужва А.М. Формули «Quod interest» та «Quanti interest» у договорі найму за римським правом. *Право і безпека*. 2010. № 1. С. 148-152.
7. Гужва А.М. Інтерес довірителя і позов з договору доручення. Проблеми цивільного права та процесу: матеріали наук.-практ. конф., Харків, 22 трав. 2010 р. / М-во внутр. справ України, Харк.нац. ун-т внутр. справ, каф. цивіл. права та процесу, навч.-наук. ін-т права, економіки та соціології, каф. цивіл.-правових дисциплін. Х., 2010, С. 176-179.

11. Посилання на інформаційні ресурси в інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського: <http://irbisnbnv.gov.ua/>
2. Офіційний веб-портал Верховної Ради України: <http://rada.gov.ua/>
3. Офіційний вісник України: <http://ovu.com.ua/>
4. Юридичний журнал «Форум права»: www.irbis-nbnv.gov.ua
5. Юридичний журнал «Право України»: <http://pravoua.com.ua/>
6. Юридичний журнал «Юстиніан»: <http://www.justinian.com.ua/>
7. Електронне наукове видання «Юридичний науковий електронний журнал» <http://www.lsej.org.ua/>